

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Система організації музично-освітнього процесу

Освітня програма – **Сольний спів**

Першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 025 Музичне мистецтво

галузі знань 02 Культура і мистецтво

Освітня кваліфікація: бакалавр музичного мистецтва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Система організації музично-освітнього процесу
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Круль Петро Франкович

Контактний телефон викладача	+380508681090
E-mail викладача	professorkrul@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів
Обсяг дисципліни	180 год., 6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	Кожної п'ятниці з 13–15 год.

2. Анотація до курсу

У сучасній педагогіці України, професійна виконавська освіта являє собою досить рельєфну окреслену самостійну модель, діапазон якої охоплює широкий спектр завдань: від духовного становлення особистості до забезпечення належного культурно-естетичного клімату цивілізованої держави.

Пошуком шляхів оптимального вирішення цих завдань, сьогодні займаються науковці і практики чисельної мережі різних за спрямуванням і орієнтацією мистецьких навчальних закладів. Оскільки пошуки ці здійснюються в жорстких умовах ринкової економіки, що на сьогодні є малосприятливим для позитивного вирішення проблеми освітньої діяльності, слід, насамперед, шукати нові сучасні форми організації ефективного навчально-виховного процесу.

Одним з пріоритетних напрямків, пов'язаних з новою концепцією гуманізації національної освіти повинна бути музично-виконавська освіта. Враховуючи нову ситуацію, кардинально трансформуються методологічні, організаційні засади цього напрямку. А саме: поряд з існуючими, суто педагогічними засобами студіювання, наприклад, репертуару, історії виконавської майстерності, художніх особливостей української музики, створюються передумови для формування культурологічних, народознавчих та етномистецтвознавчих засад музично-виконавської освіти, завдяки яким вона набуває життєтворчого змісту, системно-цілісного оформлення, і повсюдного функціонування.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Система організації музично-освітнього процесу» є вивчення студентами шляхів реалізації інноваційних проектів мистецьких навчальних закладів що забезпечують підготовку високопрофесійних фахівців даної галузі, що у майбутньому дозволить примножити інтелектуальний капітал нації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Система організації музичноосвітнього процесу» є підготовка спеціалістів для музичних навчальних закладів різних рівнів акредитації, що сприятиме загальному розвитку національної культури в Україні.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

□ Знати

- ▶ анатомо-фізіологічні особливості виконавського апарату;
- ▶ методику проведення уроку на різних етапах навчання;
- ▶ теоретичні основи інструментального виконавства, які охоплюють питання аналізу природи технічних прийомів, форми пристосування до них організму людини, процесу планомірного розвитку окремих сторін музичних здібностей і музичного мислення учнів у зв'язку з опануванням специфіки інструменту;
- ▶ загальномузичні та специфічні засоби фразування;
- ▶ особливості роботи над інструктивним матеріалом; ▶ основні етапи роботи над музичним твором.

□ Вміти

- ▶ визначати музично-виконавські здібності, формувати правильні постановочні навички, культивувати навички постійного слухового контролю, аналізувати технічні труднощі та відбирати правильні виконавські засоби для їх подолання;
- ▶ виховувати художній музичний смак і художній кругозір, розуміння стилістичних особливостей творів композиторів різних національних шкіл та культурних епох;
- ▶ забезпечувати вільний розвиток творчої індивідуальності виконавця;
- ▶ добирати навчальний репертуар з кращих зразків скрипкової літератури зарубіжних та українських композиторів, притримуючись принципів поступовості, різнобічності та єдності технічного і художнього розвитку учня

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «Система організації музично-освітнього процесу» у студентів мають бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК4 Здатність до розв'язання проблем;

ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК6 Здатність до міжособистісної взаємодії;

ЗК7 Здатність до критики та самокритики;

ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК10 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК12 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК13 Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості;

ЗК14 Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК15 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;

ФК5 Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва;

ФК7 Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності;

ФК10 Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій;

ФК11 Здатність оперувати професійною термінологією;

ФК12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;

ФК13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;

ФК17 Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності;

ФК18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

ПРН6: демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію;

ПРН7: володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах;

ПРН8: демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
 ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
практичні / семінарські	16
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
I, IV	025 Музичне мистецтво	I - II	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	----------------	-------------	------------------

I семестр Змістовий модуль 1

Зародження музично-виконавської освіти	семінар	2,4	2	макс. 100 б.	вересень
Музично-виконавська освіта I пол XVIII століття	семінар	3,4	4	макс. 100 б.	вересень
Музично-виконавська освіта епохи Романтизму	семінар	4,15	2	макс. 100 б.	жовтень
Жанрова стилістика у музично-виконавській освіті	семінар	1,5	4	макс. 100 б.	жовтень

Змістовий модуль 2

Система музичного виховання і організації навчального процесу в музично-виконавській освіті України	семінар	6-9	4	макс. 100 б.	листопад
Музично-виконавська педагогіка як професія	семінар	10-13	4	макс. 100 б.	листопад
Методи і засоби духової	семінар	10-13	4	макс.	грудень

музично-виконавської педагогіки				100 б.	
---------------------------------	--	--	--	--------	--

II семестр Змістовий модуль 1

Методи і засоби струнно-смичкової музично-виконавської педагогіки	практичне заняття	16,17,21,24	4	макс. 100 б.	лютий
Методика проведення уроків у виконавських класах	практичне заняття	27,28,30,31	2	макс. 100 б.	лютий
Організація домашньої роботи учня	практичне заняття	33,36,37	2	макс. 100 б.	березень
Організація і методика проведення вступних випробувань	практичне заняття	4,42,44	2	макс. 100 б.	березень
II семестр Змістовий модуль 2					
Нетрадиційні виконавські прийоми і засоби виразності гри на оркестрових інструментах	практичне заняття	4,41,49	2	макс. 100 б.	квітень
Виконавська творчість музиканта	практичне заняття	5,8,46	2	макс. 100 б.	травень
Робота над художнім твором	практичне заняття	38,39,40	2	макс. 100 б.	червень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<u>I семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів <u>II семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів				
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання іспиту допускаються студенти, які за результатами двох змістових модулів набрали не менше як 25 балів.				
7. Політика курсу					
Програма вивчення спецкурсу «Система організації музично-виконавської освіти в Україні» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 025 Музичне мистецтво. Предметом вивчення навчальної дисципліни є функціонування сучасної музично-виконавської освіти на всіх етапах підготовки музиканта-професіонала (початкова ланка, середня ланка, вища ланка, самоосвіта). В основі курсу закладено новий міждисциплінарний напрям наукового пошуку, що дає змогу реалізувати принцип поліпарадигмальності музично-виконавської освіти у двох напрямках – персоніфікованому та метафізичному. Базою для вивчення дисципліни є нормативні курси з основ теорії виконавської майстерності та методики навчання гри на оркестрових інструментах.					

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Зародження музично-виконавської освіти 2. Музично-виконавська педагогіка 3. Методика проведення уроків та організація домашньої роботи. 4. Виконавська творчість музиканта. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин (40 – аудиторна робота, 120 – самостійна робота), 6 кредитів ЕКТС.

8. Рекомендована література

1. Апатський В.М. Теорія і практика виконавства на духових інструментах. - - К., 2006.
2. Круль П.Ф. Духовий інструментарій в історії музичної культури України. Підручник для вищих музичних закладів IV рівня акредитації, І-Ф, 2011
3. Круль П.Ф. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу», (Київ, 2002);
4. Апатский В.М. Основы теории и методики духового музикального исполнительского искусства, Киев, 2006 (430с)
5. Круль П.Ф. Процес професійного становлення студента-митця // Збірник наукових праць УЦКД, Київ: 2008. – С.49-53.
6. Круль П.Ф. Оновлення змісту музичної освіти в контексті європейської інтеграції // Матеріали Міжнародного наукового семінару «Проблеми вдосконалення освітніх та правових механізмів діяльності культурно-мистецьких організацій». – Київ.: - С.16-19.
7. Круль П. Ф. Інноваційна модель сучасної професійної мистецької освіти // Науковий збірник НМАУ ім. П.І Чайковського «Музична освіта». - Виконавське музикознавство. – кн. XX.- Вип.. IV. - С. 16-19.
8. Круль П.Ф. Виконавська проєкція як ефективна форма підготовки ансамблевого музиканта // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. Виконавське музикознавство. Вип. 67, кн.17. - С.153-160.
9. Круль П.Ф. Процес професійного становлення студента-митця //Всеукраїнська науковопрактична конференція «Художньо-освітній простір України в контексті новітньої історії». – Київ. – лютий 2008 р.
10. Круль П.Ф.“Музична освіта в університеті”// Збірник наукових праць., “Виконавське музикознавство”, НМАУ ім. П.Чайковського, Спецвипуск.- С. 17-20.
11. Круль П.Ф. Модель сучасної музичної освіти в умовах класичного університету”.Міжнародна науково-творча конференція “Трансформація музичної освіти і культури: традиція та сучасність”. , Одеса-2012.
12. Круль П.Ф. Ефективність навчального процесу в умовах професійної музичної освіти// Збірник наукових праць НМАУ ім. П.Чайковського (до 100-річчя НМАУ ім. П.Чайковського) - Виконавське музикознавство.- Вип. 21, Київ. - 2013. - С.30-36.

13. Круль П.Ф. Оновлення змісту музичної освіти в контексті європейської інтеграції// Міжнародний семінар “Євроінтеграційні процеси української музичної освіти”. - ОдесаКиїв. - 2013.
14. Лапсюк В. Київський скрипаль М.Сікард // Музика. – К., 1984. – №4. – С. 30-31.
15. Мострас К. Динамика в скрипичном искусстве. – М., 1956.
16. Мострас К. Интонация на скрипке. – М., 1948.
17. Мострас К. Ритмическая дисциплина скрипача. – М., 1951.
18. Мострас К. Система домашних занятий скрипача. – М., 1956.
19. Муратов С. Образно-художественные и технические ресурсы штриховой техники скрипача: Дисс.... канд. иск. – К., 1993.
20. Раабен Л. История русского и советского скрипичного искусства. – Л.: Музыка, 1978. – 199 с.
21. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. – Ч.1. – К., 1974.
22. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. – Ч.2. – К., 1982.
23. Струве Б. Типовые формы постановки рук у инструменталистов (смычковая группа). – М., 1932.
24. Струве Б. Вибрация как исполнительский навык игры на смычковых инструментах. – М., 1933.
25. Струве Б. Пути начального развития скрипачей и виолончелистов. – М., 1952.
26. Фикельберг Н. Яворский Б. об исполнительстве // Музыкальное исполнительство. - №10. – М.: Музыка, 1989. – С.50-54.
27. Юсов С.О. Видатні викладачі скрипкових класів Київської консерваторії // Українське музикознавство. – К., 1989. - Вип.25. – С.5-19.
28. Ямпольский И. Основы скрипичной аппликатуры. – М., 1955.
29. Лапсюк В. Київський скрипаль М.Сікард // Музика. – К., 1984. – №4. – С. 30-31.
30. Мострас К. Динамика в скрипичном искусстве. – М., 1956.
31. Мострас К. Интонация на скрипке. – М., 1948.
32. Мострас К. Ритмическая дисциплина скрипача. – М., 1951.
33. Мострас К. Система домашних занятий скрипача. – М., 1956.
34. Муратов С. Образно-художественные и технические ресурсы штриховой техники скрипача: Дисс.... канд. иск. – К., 1993.
35. Раабен Л. История русского и советского скрипичного искусства. – Л.: Музыка, 1978. – 199 с.
36. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. – Ч.1. – К., 1974.
37. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. – Ч.2. – К., 1982.
38. Струве Б. Типовые формы постановки рук у инструменталистов (смычковая группа). – М., 1932.
39. Струве Б. Вибрация как исполнительский навык игры на смычковых инструментах. – М., 1933.
40. Струве Б. Пути начального развития скрипачей и виолончелистов. – М., 1952.
41. Фикельберг Н. Яворский Б. об исполнительстве // Музыкальное исполнительство. - №10. – М.: Музыка, 1989. – С.50-54.
42. Юсов С.О. Видатні викладачі скрипкових класів Київської консерваторії // Українське музикознавство. – К., 1989. - Вип.25. – С.5-19.

43. Ямпольский И. Основы скрипичной аппликатуры. – М., 1955.
44. Лапсюк В. Київський скрипаль М.Сікард // Музика. – К., 1984. – №4. – С. 30-31.
45. Мострас К. Динамика в скрипичном искусстве. – М., 1956.
46. Мострас К. Интонация на скрипке. – М., 1948.
47. Мострас К. Ритмическая дисциплина скрипача. – М., 1951.

Викладач _____ /Круль П.Ф./